

Nadwiślański Oddział Straży Granicznej

<https://www.nadwislanski.strazgraniczna.pl/wis/aktualnosci/42733,Wazny-dokument-to-obowiazek.html>
17.05.2025, 10:08

Ważny dokument to obowiązek

14.09.2021 Krzysztof Grzech

W ostatnim czasie odnotowujemy coraz więcej przypadków, dotyczących podróżnych, którzy stawiają się do odprawy granicznej na wylot z Polski z nieważnymi dokumentami bądź bez dokumentów uprawniających do przekroczenia granicy. W miniony weekend odnotowaliśmy 15 tego typu zdarzeń, z kolei od początku roku było ich aż 337. Dlatego chcemy przypomnieć kilka podstawowych zasad.

Dokumentem uprawniającym polskiego obywatela, w tym również osobę małoletnią - do przekraczania granicy oraz pobytu za granicą, jest ważny dokument paszportowy (paszport, paszport tymczasowy), a w niektórych przypadkach - również dowód osobisty.

Należy pamiętać, że nieposiadanie właściwego dokumentu przy przekraczaniu granicy innego państwa może spowodować poważne skutki i utrudnienia. Niedopełnienie tego wymogu w przypadku osoby małoletniej może skutkować koniecznością udania się do najbliższej polskiej placówki konsularnej w celu uzyskania paszportu tymczasowego. Jednocześnie przypominamy, że osoba, która utraciła swój dokument paszportowy (paszport,

paszport tymczasowy), jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym organ paszportowy, który dokument wydał lub organ paszportowy właściwy ze względu na miejsce pobytu tej osoby (za granicą - konsulat). Od chwili zgłoszenia konsulowi utraty dokumentu paszportowego staje się on nieważny, nawet w przypadku jego odnalezienia. Dlatego w razie odzyskania tego dokumentu - wcześniej zgłoszonego jako utracony - należy ten dokument jak najszybciej zwrócić właściwemu miejscowo organowi paszportowemu.

Dowód osobisty (na równi z paszportem) uprawnia obywateli polskich do przekraczania granic: Austrii, Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Cypru, Danii, Estonii, Francji, Finlandii, Grecji, Holandii, Hiszpanii, Irlandii, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Niemiec, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier, Wielkiej Brytanii, Włoch, Islandii, Lichtensteinu, Norwegii, Szwajcarii, Albanii, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Macedonii, Serbii.

Planując podróż zagraniczną, należy, zatem z odpowiednim wyprzedzeniem sprawdzić, czy paszport nie utracił ważności (dotyczy to odpowiednio dowodu osobistego - w przypadku podróży do państw, do których obywatele polscy mogą wjechać na podstawie dowodu osobistego). Rodzice powinni mieć na uwadze, że taki wymóg dotyczy również ich dzieci, które będą uczestniczyć w podróży.

Zaznaczamy, nie ma możliwości przekroczenia granicy innego państwa na podstawie odpisu skróconego lub pełnego polskiego aktu urodzenia (a także - aktów urodzenia wydanych w innych państwach).

A co w przypadku obywateli Polski, posiadających również obywatelstwo innego państwa i wydane przez nie dokumenty podróży?

Uprzejmie informujemy, że wymóg okazania funkcjonariuszom Straży Granicznej podczas kontroli granicznej polskiego dokumentu paszportowego lub odpowiednio dowodu

osobistego dotyczy wszystkich obywateli polskich.

Jeśli pomimo posiadania obywatelstwa polskiego, osoba będąca jednocześnie obywatelem innego państwa zdecyduje się na legitymowanie się dokumentem podróży wydanym przez władze tego państwa, to powinna mieć na uwadze, że w takiej sytuacji będą dotyczyły jej przy przekraczaniu granicy RP wymogi, jakie powinni spełnić obywatele państw trzecich. Przykładowo ograniczony będzie czas dozwolonego pobytu w RP, (czyli 90 dni w okresie 180-dniowym), którego przekroczenie będzie uznane za naruszenie prawa skutkujące sankcjami.

Odmiennie jednak będzie traktowana osoba legitymująca się dokumentem podróży wydanym przez władze państwa trzeciego, która sama przy odprawie paszportowej aktywnie powoła się na fakt posiadania polskiego obywatelstwa. W takiej sytuacji funkcjonariusz Straży Granicznej będzie zobowiązany do traktowania takiej osoby wyłącznie jak polskiego obywatela. Zgodnie, bowiem z art. 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz.U. z 2012 r. poz. 161 z późn. zm.) „obywatel polski posiadający równocześnie obywatelstwo innego państwa ma wobec Rzeczypospolitej Polskiej takie same prawa i obowiązki jak osoba posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie. Obywatel polski nie może wobec władz Rzeczypospolitej Polskiej powoływać się ze skutkiem prawnym na posiadane równocześnie obywatelstwo innego państwa i na wynikające z niego prawa i obowiązki.”. Konsekwencją powyższego będzie konieczność okazania polskiego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy.

Rekomendacje

Mając na uwadze obowiązujące przepisy i nasze dążenie do zapewnienia przekraczającym granicę sprawnej odprawy paszportowej, uprzejmie sugerujemy osobom posiadającym oprócz obywatelstwa polskiego również obywatelstwo innego państwa, a w przyszłości zamierzającym odbyć podróż do Polski, aby z odpowiednim wyprzedzeniem podjęły kroki zmierzające do uzyskania polskiego dokumentu paszportowego.

Rekomendacja, by podczas odprawy granicznej okazywać funkcjonariuszom Straży Granicznej polski dokument uprawniający do przekroczenia granicy, wynika z przepisów polskiego prawa. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz.U. z 2012 r. poz. 161 z późn. zm.) „obywatel polski posiadający równocześnie obywatelstwo innego państwa ma wobec Rzeczypospolitej Polskiej takie same prawa i obowiązki jak osoba posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie. Obywatel polski nie może wobec władz Rzeczypospolitej Polskiej powoływać się ze skutkiem prawnym na posiadane równocześnie obywatelstwo innego państwa i na wynikające z niego prawa i obowiązki.”.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 930, z późn.zm.), „przekraczanie granicy państwowej

jest dozwolone na podstawie dokumentów uprawniających do jej przekraczania.”

Z art. 4 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 268, z późn. zm.) wynika, iż - w stosunku do polskich obywateli - „dokument paszportowy uprawnia do przekraczania granicy i pobytu za granicą oraz poświadcza obywatelstwo polskie, a także tożsamość osoby w nim wskazanej w zakresie danych, jakie ten dokument zawiera”.

Polscy obywatele decydujący się na przekroczenie polskiej granicy państwowej i okazujący przy tej okazji zagraniczny dokument podróży (paszport państwa, którego obywatelstwo również posiadają) powinni być świadomi procedur stosowanych w takich sytuacjach. Przy przekraczaniu granicy zewnętrznej państw strefy Schengen przez osobę będącą obywatelem państwa trzeciego i legitymującą się paszportem tego państwa - funkcjonariusz Straży Granicznej zamieszcza w jej paszporcie odcisk stempla kontroli granicznej, który stanowi potwierdzenie daty wjazdu na terytorium RP. Zgodnie z Kodeksem Granicznym Schengen, obywatele państw trzecich, których nie dotyczy obowiązek posiadania wiz, mogą przebywać na terytorium RP i innych państw obszaru Schengen przez 90 dni w okresie 180-dniowym, jeżeli m.in. posiadają ważny dokument podróży uprawniający do przekraczania granicy i wystarczające środki utrzymania na czas planowanego pobytu. Przekroczenie 90-dniowego okresu pobytu w okresie 180-dniowym skutkuje dla cudzoziemca poniesieniem konsekwencji naruszenia obowiązującego prawa, takimi jak np. orzeczenie grzywny w wysokości do 500 złotych, czy wpisanie jego danych osobowych do Systemu Informacyjnego Schengen dla celów odmowy wjazdu.

Jeżeli w trakcie odprawy granicznej przy wyjeździe z Polski funkcjonariusz Straży Granicznej stwierdzi, że osoba legitymująca się paszportem innego państwa nie posiada w tym paszporcie odcisku stempla kontroli granicznej poświadczającego datę wjazdu do Polski lub też przekroczyła 90-dniowy okres pobytu w okresie 180-dniowym - obowiązany jest podjąć stosowne czynności wyjaśniające, w trakcie, których może okazać się, że osoba zainteresowana posiada także obywatelstwo polskie. Od tego momentu funkcjonariusz Straży Granicznej ma obowiązek traktować taką osobę wyłącznie, jako obywatela polskiego. W takim przypadku nie mogą być wobec tej osoby zastosowane sankcje z powodu przekroczenia dozwolonego okresu pobytu w Polsce, jednakże będzie od niej wymagane okazanie ważnego polskiego dokumentu umożliwiającego przekroczenie granicy RP.